

ESITERI

Kweherio kwa Vashiti Mütumia wa Muthamaki

¹ Na rīrī, ūū nīguo gwekīkire matukū-inī ma Ahasuerusu, o we Ahasuerusu ūrīa waathaga mabūrūri 127 marīa moimīte kuuma būrūri wa Ahīndī o nginya būrūri wa Akushi.* ² Matukū-inī macio-rī, Mūthamaki Ahasuerusu aathamakaga arī gītī-inī gīake kīa ūnene thīinī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gīikaro kīgitīre kīa mūthamaki gīa Shushani,[†] ³ na mwaka wa gatatu wa wathani wake, nīarugithīirie andū ake othe arīa maarī igweta na anene iruga. Nao atongoria a mbūtū cia ita cia Perisia na cia Media, na abarūthi na andū arīa maarī igweta a mabūrūri maarī kuo.

⁴ Nake akīonania ūtonga mūnene wa ūthamaki wake na ūkengi na riiri wa ūnene wake, ihinda rīa matukū 180. ⁵ Matukū macio maathira, mūthamaki nīarugithirie iruga, rīrīa rīaikare mīthenya mūgwanja, nario rīarī thīinī wa mūgūnda ūrīa warī mūirigīre wa nyūmba ya mūthamaki, rīkīrugīrwo andū othe kuuma ūrīa mūnini nginya ūrīa mūnene, arīa maarī kūu thīinī wa gīikaro kīrīa kīrīgīre gīa Shushani. ⁶ Mūgūnda ūcio warī na mīcuurio ya gatani ya rangi mwerū na ya rangi wa bururu, nayo yohanītio na mīkanda ya gatani ya rangi mwerū na ya rangi wa ndathi, ikohererwo icūhī-inī cia betha iria cianyiitithanītio na itugī cia mahiga marīa mega merū. Nī kwarī na itī cia gūikarīra cia thahabu na cia betha‡ iria

* 1:1 Wathani wagayanītio ng'ongo 127, na o rūgongo rūkagayanio na mabūrūri. † 1:2 Shushani rīarī itūura rīmwe inene rīa marīa mana ma ūthamaki ūcio; macio mangī matatū maarī Babuloni, Perisiapoli, na Ekibatani. ‡ 1:6 Andū a Perisia maarīaga metambūrūkitie itī-inī.

ciaiḡtwo kündū kwar̄two mahiga ma nyaiḡ, na mahiga mega merū, na mahiga ma rangi wa ngoikoni, na mahiga manḡ ma goro mūno. ⁷ Ndibei yaheanagwo na ikombe cia thahabu, na gütirī k̄ahaanaine na k̄irīa k̄inḡ, na ndibei ya nyūmba ya ūthamaki yarī nyiḡ mūno o ta ūrīa ūtaana wa mūthamaki watarii. ⁸ K̄uringana na watho wa mūthamaki, o mūgeni n̄ieetik̄ritio kūnyua k̄irīa anḡendire, nī ūndū mūthamaki n̄iathīte aheani othe a ndibei mahe o mūndū k̄irīa eendaga.

⁹ O nake Vashiti, mūtumia wa mūthamaki, n̄iarugithīirie andū-a-nja iruga o kūu nyūmba-inī ya ūthamaki ya Mūthamaki Ahasuerusu.

¹⁰ Mūthenya wa mūgwanja, hīndī ūrīa Mūthamaki Ahasuerusu aakenete nī ūndū wa kūnyua ndibei, aḡiatha ndungata iria mūgwanja ciarī hakūre iria ciamūtungatagīra, nīcio Mehumanī, na Bizatha, na Haribona, na Bigatha, na Abagutha, na Zetharu, na Karikasi, ¹¹ irehe Vashiti, ūcio mūtumia wa mūthamaki mbere yake ek̄ritē tanji yake ya ūthamaki, n̄igeetha onanie ūthaka wake kūrī andū, o na ninḡ kūrī andū arīa maarī igweta, nīgūkorwo aarī kīrorerwa. ¹² No rīrīa ndungata icio ciakinyirie watho wa mūthamaki, Vashiti mūtumia wa mūthamaki ak̄irega gūthīi. Hīndī iyo mūthamaki ak̄inḡ'ūrīka mūno na aḡicinwo nī marakara.

¹³ Na tondū warī mūtugo wa mūthamaki gūtuūria maündū ma watho na ma kīhooto, ak̄aria na andū arīa ooḡ na mooī ūhoro wa matukū ma tene. ¹⁴ Nao arīa maakuhīrīirie mūthamaki mūno maarī Karishena, na Shetharu, na Adamatha, na Tarashishi, na Meresu, na Marisena na Memukani, andū mūgwanja arīa maarī igweta a Perisia na Media, arīa meetik̄ritio kuonanaga na mūthamaki, na nīo maarī anene mūno ūthamaki-inī ūcio.

¹⁵ Mūthamaki ak̄iūria atīrī, "K̄uringana na watho-rī, Vashiti mūtumia wa mūthamaki aḡirīrwo nī gwīkwo atīa?

Niaregete gwathikira watho wa Muthamaki Ahasuerusu uria akinyirio ni andu acio ahakure.”

¹⁶ Memukani agicookia arĩ mbere ya muthamaki na andu arĩ maarĩ igweta atiri, “Vashiti mutumia wa muthamaki niekite mahitia, na to muthamaki wiki ahiftirie, no ahiftirie o na andu othe arĩ marĩ igweta na andu othe a mabururi ma Muthamaki Ahasuerusu. ¹⁷ Nigukorwo undu uyū wikitwo ni mutumia wa muthamaki nükumenyeka ni andu-a-nja othe, na ni undu ūcio nimarimenagiriria athuuri ao makoiga atiri, ‘Muthamaki Ahasuerusu araathanire Vashiti mutumia wa muthamaki arehwo mbere yake, no ndaigana guthii.’ ¹⁸ Umuthi-ri, andu-a-nja arĩ marĩ igweta a Perisia na Media arĩ maiguite undu uyū wikitwo ni mutumia wa muthamaki noguo nao marikaga andu arĩ marĩ igweta a muthamaki. Kinyararo na ngarari itigathira.

¹⁹ “Ni undu ūcio, muthamaki angiona arĩ wega, niarute watho wa uthamaki na etikire wandikwo mawatho-ini ma Perisia na Media, maria matagaruragwo, ati Vashiti ndarihindriingi agooka mbere ya Muthamaki Ahasuerusu. Naho handu ha Vashiti-ri, muthamaki acarie munduwa-nja ūngi mwega kumukira. ²⁰ Riria watho ūcio wa muthamaki urianirirwo kundu guothe kuria muthamaki aathanaga-ri, andu-a-nja othe nimaritifaga athuuri ao, kuuma uria munini nginya uria munene.”

²¹ Muthamaki na andu ake arĩ maarĩ igweta magikenio ni mataaro macio, ni undu ūcio muthamaki agika o ta uria Memukani oigite. ²² Agituma marua kundu guothe uthamaki-ini ūcio, o bürüri na mwandikire waguo na o rürirí na mwaririe waruo, akianirirthia na thiomi cia andu othe ati muthuuri o wothe niwe mwathi wa mucii wake.

Esiteri Gūtuïka Mūtumia wa Mūthamaki

¹ Thuutha ūcio rīrīa marakara ma Mūthamaki Ahsuerusu maahoorerire, akīririkana Vashiti na ūrīa eekīte, o na ūrīa aamūtuūriire eekwo. ² Hīndī ūyo ndungata iria ciatungatagīra mūthamaki we mwene ikiuga atīrī, “Mūthamaki nīacarīrio airītu gathirange ethī na ciīrorerwa. ³ Mūthamaki nīathuure anene mabūrūri-inī mothe marīa aathanaga marehe airītu acio othe ciīrorerwa nyūmba-inī ūrīa itūragwo nī andū-a-nja thīnī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gīkaro kīrīa kīrigīre gīa Shushani. Nao nīmamenyagīrīwo nī Hegai, ndungata ūrīa hakūre ya mūthamaki ūrīa yarūgamagīrīra andū-a-nja acio; ningī maheo indo cia gwīthakaria nacio. ⁴ Thuutha ūcio mūirītu ūrīa ūgaakenia mūthamaki nīagatuūka mūtumia wa mūthamaki ithenya rīa Vashiti.” Mataaro macio magikenia mūthamaki, nake akīmarūmīrīra.

⁵ Na rīrī, thīnī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gīkaro kīrīa kīrigīre gīa Shushani, nī kwarī na Mūyahudi wa mūhīrīga wa Benjamini wetagwo Moridekai mūrū wa Jairū, mūrū wa Shimei, mūrū wa Kishu, ⁶ nake aatahītwo kuuma Jerusalemu nī Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni, arī ūmwe wa andū arīa maatahanīrio na Jekonia, mūthamaki wa Juda. ⁷ Moridekai aarī na mwarī wa ithe mūnini wetagwo Hadasa, ūrīa aarerete tondū ndaarī na ithe kana nyina. Mūirītu ūcio, ūrīa ningī wetagwo Esiteri, aarī kīrōrōrē wa mwīrī na ūthī ūrīa akīonwo, nake Moridekai akīmuoya akīmūrera o ta mwarī thuutha wa ithe na nyina gūkua.

⁸ Rīrīa watho ūcio wa mūthamaki wanīrīirwo-rī, airītu aingī nīmarehirwo thīnī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gīkaro kīrīa kīrigīre gīa Shushani, na maamenyagīrīwo nī Hegai. Esiteri o nake nīatwarirwo kūu nyūmba ūyo ya mūthamaki na akīhokerwo Hegai, ūrīa warūgamīrīire

nyūmba ūrīa yatūūragwo nī andū-a-nja. ⁹ Mūirītu ūcio nīamūkenirie na akīendeka nīwe. O hīndī ūyo akīmūhe indo cia gwīthakaria nacio o na akīmūhe irio cia mwanya. Ningī akīmūhe ndungata mūgwanja cia airītu, arīa maathuurītwo kuuma nyūmba-inī ya mūthamaki na akīmūthaamia marī hamwe na ndungata icio ciake cia airītu akīmūtwara handū harīa hega mūno kūu nyūmba-inī ūyo yatūūragwo nī andū-a-nja.

¹⁰ Esiteri ndoimbūrīte rūrīrī rwake kana kīhumo kīa nyūmba yao, tondū Moridekai nīamūtaarīte akamwīra ndageke ūguo. ¹¹ O mūthenya Moridekai nīaceerangaga hau nja ya nyūmba ūyo yatūūragwo nī andū-a-nja, nīguo amenye ūrīa Esiteri aikaraga, na ūrīa aathiiaga na mbere.

¹² Mbere ya o mūirītu kūgīa na mweke wa gūthīi kūrī Mūthamaki Ahasuerusu, aaniinaga mīeri ikūmi na ūrī ya gwīthakaria ūrīa yaathanītwo ūkaragwo nī airītu acio, ūtandatū ya kwīhaka maguta ma manemané, na ūtandatū ya kwīhaka maguta manungi wega na indo ingī cia kwīhaka. ¹³ O mūirītu aarī athīi harī mūthamaki ta ūū: Nīaheagwo kīndū kīrīa gīothe angīendire gwīkuūra kuuma nyūmba ūyo yatūūragwo nī andū-a-nja gīa gūthīi nakīo nyūmba-inī ya mūthamaki. ¹⁴ Hwāi-inī aathiiaga agatoonya kuo, na rūciinī agacooka mwena ūngī wa nyūmba ūyo yatūūragwo nī andū-a-nja, nakuo kūu akamenyagīrīwo nī Shaashagazu, ndungata ūrīa yarī hakūre ya mūthamaki, ūrīa yehokeirwo thuriya cia mūthamaki. Ndangīacookire ūngī kūrī mūthamaki tīga o mūthamaki akenirio nīwe amūtūmanīre na ūtwa ūtakē.

¹⁵ Ihinda ūrīa Esiteri ūtakīnya (mūirītu ūrīa Moridekai aarerete taarī mwarī, ūrīa warī mwarī wa ithe mūkūrū Abihaili) ūrīa gūthīi kūrī mūthamaki, ndaigana gwītia kīndū o nakī, tīga o kīrīa Hegai ndungata ūyo yarī hakūre ya mūthamaki, mūrōri wa nyūmba ūyo yatūūragwo nī

andū-a-nja, aamwīrire akuue. Nake Esiteri nīetikīrīkaga nī mündū o wothe wamuonaga. ¹⁶ Nake Esiteri agītwarwo kūrī Mūthamaki Ahasuerusu kūu nyūmba-inī ya ūthamaki mweri-inī wa ikūmi, mweri wa Tebethu, mwaka-inī wa mügwanja wa wathani wake.

¹⁷ Na rīrī, müthamaki nīaguucīrīrio nī Esiteri gükīra andū-a-nja acio angī othe, nake agītikīrīka nīwe gükīra airītu acio angī gathirange othe. Nī ündū ücio akīoya tanji ya ūnene, akīmwīkīra mütwe, akīmütua mütumia wa müthamaki ithenya rīa Vashiti. ¹⁸ Nake müthamaki akīrugithia iruga inene mūno, iruga rīa Esiteri, agīta andū ake othe arīa maarī igweta na anene. Mabūrūri-inī mothe müthamaki akīanīrīra thigūkū na akīheana iheo kūringana na ūtaana wa ūthamaki.

Moridekai Kūhithūria Ndundu Njūru

¹⁹ Rīrīa airītu acio gathirange moonganirio ihinda rīa keerī, Moridekai aikarīte hau kīhingo-inī kīa mūciī wa müthamaki. ²⁰ No Esiteri ndoimbūrīte kīhumo kīa nyūmba yao kana kīa rūrīrī rwake, o ta ūrīa Moridekai aamūtaarīte, nīgūkorwo aathiire na mbere kūrūmīrīra mataaro ma Moridekai o ta ūrīa ekaga rīrīa aareragwo nīwe.

²¹ Ihinda rīu Moridekai aikaraga kīhingo-inī kīa mūciī wa müthamaki, Bigithana na Tereshu, anene eerī arīa meehokeirwo kūrūgamīrīra kīhingo kīa nyūmba ya müthamaki, nīmarakarire, na makīgīa na ndundu ya kūrūraga Mūthamaki Ahasuerusu. ²² Nowe Moridekai akīmenya ūhoro wa ndundu īyo na akīira Esiteri, mütumia ücio wa müthamaki, nake Esiteri akīira müthamaki ūhoro ücio, na akiuga nī Moridekai ūmwīrīte. ²³ Na rīrīa ūhoro ücio watūrīrio na ūkīoneka atī warī wa ma, anene acio eerī magīcuurio mütī igūrū. Ūhoro ücio wothe

nīwandik̄irwo hau mbere ya mūthamaki ibuku-inī rīa maündū marīa meekīkīte ihinda rīu.

3

Hamani Gūciirīra Kūniina Ayahudi

¹ Thuutha wa maündū macio, Mūthamaki Ahasuerusu nīatūugiririe Hamani mūrū wa Hamedatha, ūrīa Mūagagi, akīmūnenehia na akīmūhe gītīo gīakīrīte kīa andū arīa angī othe maarī igweta. ² Anene othe a mūthamaki arīa maarī hau kīhingo-inī kīa mūcīi wa mūthamaki nīmatura-gia maru na makainamīrīra, magatīa Hamani, nī ūndū mūthamaki nīathanīte gwīkagwo ūguo nī ūndū wake. No Moridekai ndaigana gūturia maru kana kūmūinamīrīra amūtīie.

³ Hīndī ūyo anene a mūthamaki arīa maarī kīhingo-inī kīa mūcīi wa mūthamaki makīuria Moridekai atīrī, “Uregete gwathīkīra watho wa mūthamaki nīkī?” ⁴ O mūthenya nīmamwaragīria no akīrega kūmaigua. Nī ūndū ūcio makīhe Hamani ūhoro ūcio nīgeetha mone kana mūtugo ūcio wa Moridekai no ūkirīrīrio, nīgūkorwo nīameerīte atī we aarī Mūyahudi.

⁵ Rīrīa Hamani onire atī Moridekai ndangīmūturīria maru kana amūtīie, akīng’ūrika mūno. ⁶ No aarīkia kūmenya rūrīrī rwa andū a Moridekai rwarī rūrīkū, akīona kūragithia Moridekai arī o wiki ti kūiganu. Handū ha ūguo, Hamani agīcaria njīra ya kūniinithia rūrīrī ruothe rwa andū a Moridekai, na nīo Ayahudi, arīa maarī mabūrūri-inī mothe marīa maathagwo nī Mūthamaki Ahasuerusu.

⁷ Mwaka-inī wa ikūmi na ūrī wa Mūthamaki Ahasuerusu, mweri wa mbere, mweri wa Nisani, magīcuuka puri (ūguo nī ta kuuga gūcuuka mītī) mbere ya Hamani nīguo mathuure mūthenya na mweri. Naguo mūtī ūkīgwīra mweri wa ikūmi na ūrī, nīguo mweri wa Adari.

⁸ Hamani agīcooka akīra Mūthamaki Ahasuerusu atīrī, “Nī kūrī rūrīrī rūhurunjūkīire ndūrīrī-inī cia mabūrūri mothe marīa üthamakagīra, rūrīa mītugo yao itahaanaine na ya andū arīa angī othe, na andū a rūrīrī rūu matiathīkagīra mawatho ma mūthamaki; nī ūndū ūcio hatīrī bata wa mūthamaki kūmakirīrīria. ⁹ Mūthamaki angīona kwagīrīire-rī, no kūrutwo watho wa kūmaniinithia, na niī nīngūiga taranda 10,000* cia betha thīnī wa kīgīna kīa üthamaki cia kūrīha andū arīa mekūruta wīra ūcio.”

¹⁰ Nī ūndū ūcio mūthamaki akīruta gīcūhī kīa mūhūūri wake kuuma kīara-inī gīake, agīkīnengera Hamani mūrū wa Hamedatha, ūrīa Mūagagi, ūcio thū ya Ayahudi.[†]

¹¹ Mūthamaki akīra Hamani atīrī, “Ikara na mbeeca icio ciaku, na wīke na andū acio o ūrīa ūkwenda.”

¹² Na rīrī, mūthenya wa ikūmi na ītatū wa mwēri wa mbere, aandīki-marūa a mūthamaki magītīwo. Makīandīka ūrīa wothe Hamani aathanīte, na mwandīkire wa o būrūri, na rūthiomī rwa o rūrīrī, makīandīkīra anene a mūthamaki, na abarūthi a mabūrūri a kūndū na kūndū, na andū arīa maarī igweta a ndūrīrī mwanya. Marūa macio maandīkirwo na rīitwa rīa Mūthamaki Ahasuerusu we mwene, na magīkīrwo mūhūūri wa gīcūhī gīake mwene. ¹³ Marūa macio maatwarirwo mabūrūri-inī mothe ma mūthamaki nī andū arīa maakuuaga marūa, namo maaheanīte watho wa kwananga, na kūrīraga, na kūhukia Ayahudi othe, andū ethī na arīa akūrū, na andū-a-nja na twana tūnini, maniinwo mūthenya o ro ūmwe, arī guo mūthenya wa ikūmi na ītatū, mwēri wa ikūmi na ūrī, mwēri wa Adari, na matahe indo ciao. ¹⁴ Kobi ūmwe ya marūa macio ma watho ūcio yarī ūtūmwo ūrī watho wa kūrūmīrīrwo mabūrūri-inī mothe, na ūmenyithio andū a

* 3:9 nī ta tani 375 † 3:10 Maandīko maatuīkaga ma ma rīrīa mekīrwo mūhūūri wa gīcūhī kīa mūthamaki.

ndūrīrīciothe, nīgeetha mehaarīrie nī ūndū wa mūthenya ūcio.

¹⁵ Nī ūndū wa ūrīa watho wa mūthamaki warī wa na ihenya, atwari a marūa makiumagara o narua tondū watho ūcio waheanirwo kuuma thīinī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gūkaro kīrīa kīrī kīrigīre gā Shushani. Mūthamaki na Hamani magīikara thī kūnyua, no itūūra rīu inene rīa Shushani rīkīgagaya mūno.

4

Moridekai Kūringīria Esiteri Amateithie

¹ Rīrīa Moridekai aamenyire ūrīa wothe gwekitwo, agītemburanga nguo ciake, akīhumba nguo ya ikūnia na akīhurīria mūhu, agīthiī, agītuikanīria itūūra akīrīraga anīriire mūno, na arī na ruo. ² Aathiire o nginya kīhingo-inī kīa mūciī wa mūthamaki, tondū gūtirī mūndū wetīk-agīrio gūtoonya kūu thīinī ehumbīte nguo ya ikūnia.

³ Thīinī wa mabūrūri mothe kūrīa marūa na watho wa mūthamaki wakinyaga kwagīaga na gūcakaya kūnene, na kwīhinga kūrīa irio, na kūrīra na kūgirīka kūnene kūrī Ayahudi. Aingī ao magīkoma thī mehumbīte nguo cia ikūnia na mehurīrie mūhu.

⁴ Hīndī ūrīa ndungata cia Esiteri cia airītu na cia arūme iria ciarī hakūre ciokire ikīmūhe ūhoro ūkonii Moridekai, Esiteri nīathīinikire mūno. Akīmūneanīra nguo ehumbē arute ūyo ya ikūnia, no Moridekai akīregā gūcioya. ⁵ Nake Esiteri agītūmanīra Hathaka, ūmwe wa ndungata iria ciarī hakūre cia mūthamaki, ūrīa waheetwo wīra wa kūmūtungatīra, akīmwatha athī akamenye nī ūndū ūrīkū ūcio wathīinagia Moridekai, na gītūmi kīaguo.

⁶ Nī ūndū ūcio Hathaka akiumagara, agīthiī kūrī Moridekai kīhaaro-inī gā itūūra rīu inene hau mbere ya kīhingo kīa mūciī wa mūthamaki. ⁷ Nake Moridekai akīmwīra maūndū marīa mothe maamūkorete, hamwe

na mūigana wa mbeeca iria ciothe Hamani eeranīire kūriha ciigwo kīgīna-inī kīa mūthamaki nīguo Ayahudi maniinwo biū. ⁸ Ningī akīmūnengera kobi ya marūa ma watho ūcio wa kūniinwo kwao, īrīa yandīkītwo na īkahunjanīrio kū Shushani, akamīonie Esiteri na amūtaarīrie ūhoro wayo, na akīmwīra aringīrīrie Esiteri athiī kūrī mūthamaki, akamūthaithe maiguīrwo tha, na aarīrīrie andū ake harī mūthamaki.

⁹ Nake Hathaka agīcooka, na akīmenyithia Esiteri ūrīa Moridekai oigīte. ¹⁰ Nake Esiteri akīmūtaarīria ūrīa ekwīra Moridekai, akīmwīra atīrī, ¹¹ “Anene othe a mūthamaki, o na andū othe a mabūrūri marīa mūthamaki aathanaga nīmooī atī mūndū mūrūme kana mūndū-wanja o wothe ūrīa ūngītoonya harī mūthamaki hau nja ya na thīinī atetītwo, mūthamaki arī o watho ūmwe: naguo nī atī mūndū ūcio ooragwo. Kigirīrīria kīa ūndū kūragwo no mūthamaki amūtambūrūkīirie rūthanju rwake rwa ūthamaki rwa thahabu. No rīrī, rīu matukū mīrongo ītatū nīmathirīte kuuma rīrīa ndetītwo thiī kūrī mūthamaki.”

¹² Rīrīa ciugo cia Esiteri cierirwo Moridekai, ¹³ agītūmana macookio mamwīre atīrī, “Ndūgeciirie atī tondū ūrī thīinī wa nyūmba ya mūthamaki atī wee nowe wiki ūkaahonoka, nao Ayahudi othe maniinwo. ¹⁴ Nīgūkorwo ūngīaga kwaria ihinda ta rīrī, kīhonia na kūhonokio kwa Ayahudi nīikoima handū hangī, no wee na nyūmba ya thoguo no mūkaaniinwo. Ningī-rī, nūū ūūī kana wokire ūthamaki-inī nī ūndū wa ihinda ta rīrī?”

¹⁵ Nake Esiteri akīmeera macookerie Moridekai ūhoro, mamwīre atīrī, ¹⁶ “Thiī ūcookanīrīrie Ayahudi othe arīa maikaraga Shushani, na mwīhinge kūrīa irio nī ūndū wakwa. Mūtikaarie kana mūnyue kahinda ka mīthenya ītatū, ūtukū na mūthenya. Niī na ndungata ciakwa cia airītu nītūkwīhinga kūrīa irio hamwe na inyuī. Twarīkia

gwika ūguo-rī, nīngathiī kūrī mūthamaki, o na akorwo tiguo watho ugīte. Ingīkua-rī, ndīgīkue.”

¹⁷ Nī ūndū ūcio Moridekai agīthiī na agīka ūrīa wothe Esiteri aamūtaarīte.

5

Ihooya rīa Esiteri kūrī Mūthamaki

¹ Mūthenya wa gatatu wakinya-rī, Esiteri akīihumba nguo ciake cia ūthamaki na akīrūgama nja ya na thīnī wa nyūmba ya ūthamaki, mbere ya nyūmba nene ya mūthamaki. Nake mūthamaki aikariire gītī gīake kīa ūnene nyūmba-inī iyo nene, ang'etheire itoonyero rīayo.

² Rīrīa onire Esiteri, mūtumia wa mūthamaki arūngīi hau nja, akīmūkenera na akīmūtambūrūkīria rūthanju rwake rwa ūnene rwa thahabu rūrīa aanyiifīte. Nī ūndū ūcio Esiteri agīkuhīrīria, akīhutia mūthia waruo.

³ Nake mūthamaki akīmūuria atīrī, “Esiteri, mūtumia ūyū mūthamaki, ūbatairio nī kī? Ihooya rīaku nī rīrīkū? O na wahooya ūheo nuthu ya kūrīa guothe thamakaga, nīkūheo.”

⁴ Esiteri akīmūcookeria akīmwīra atīrī, “Mūthamaki angīona kwagīriire, nīetīkīre moke marī na Hamani ūmūthī iruga-inī rīrīa ngūrugithīirie.”

⁵ Mūthamaki akiuga atīrī, “Gīrai Hamani o rīu, nīgeetha twīke o ūguo Esiteri orītie.”

Nī ūndū ūcio mūthamaki marī na Hamani magīthīi iruga-inī rīrīa Esiteri aahaarīirie. ⁶ Na rīrīa maanyu-uaga ndibei-rī, mūthamaki akīūria Esiteri o ro rīngī atīrī, “Ihooya rīaku nī rīrīkū? Nīkūhingīrio. Na nī kī ūrooria ūheo? O na wahooya ūheo nuthu ya kūrīa guothe thamakaga-rī, nīkūheo.”

⁷ Esiteri agīcookia atīrī, “Ūndū ūrīa ndīrooria, o na ihooya rīakwa nī rīrīi: ⁸ Kūngīkorwo nīnjītīkīrikīte

nī mūthamaki, na akorwo mūthamaki no etīkire ihooya rīakwa na aahingīrie ūrīa ndīrooria-rī, mūthamaki na Hamani nīmagooka rūciū iruga-inī rīrīa ngaamarugithīria. Hīndī īyo nīguo ngaacookia kīuria kīa mūthamaki.”

Hamani Kūrakarīra Moridekai

⁹ Mūthenya ūcio Hamani nīoimire kūu akenete na agacanjamūka ngoro. No hīndī ūrīa onire Moridekai hau kīhingo-inī kīa mūciī wa mūthamaki na akīona atī ndaramūrūgamīra kana akawītigīra, akīng'ūrika mūno nī ūndū wa Moridekai. ¹⁰ No rīrī, Hamani nīerigīrīrie gwīka ūndū, na akīinūka mūciī.

Hamani agīita arata ake hamwe na mūtumia wake, Zereshu, ¹¹ akīmarahīra ūhoro wa ūtonga wake mūingī, na ariū ake aingī, na njīra ciithe iria mūthamaki aamūtītē nacio, na ūrīa aamūtūūgīrītie gūkīra andū arīa angī maarī igweta na anene. ¹² Hamani agīthīi na mbere kuuga atīrī, “O na to ūguo wiki, nīi no nīi nyiki Esiteri mūtumia wa mūthamaki egwītītē tūthīi na mūthamaki iruga-inī rīrīa ekūrugithītie. Na nīanjītītē tūthīi na mūthamaki rūciū. ¹³ No maūndū macio mothe, matiratūma njiganīre rīrīa rīothe ndīrona Moridekai, Mūyahudi ūcio, aikarītē kīhingo-inī kīa mūciī wa mūthamaki.”

¹⁴ Zereshu mūtumia wake marī na arata ake othe makīmwīra atīrī, “Thondekithia mūtī wa gūcuuria mūndū wa buti mīrongo mūgwanja na ithano* kūraiha na igūrū, na rūciū rūciinī ūrooke ūrie mūthamaki etīkire Moridekai acuuroio hau mūtī-igūrū. Ūcooke ūthīi mūrī na mūthamaki iruga-inī ūrī mūkenu.” Rīciiria rīrīi nīrīak-enirie Hamani, nake agīthondekithia mūtī ūcio.

* 5:14 nī ta mita igīrī na robo (2:25)

Moridekai Kūheo Gītīō

¹ Na rīrī, ūtukū ūcio mūthamaki akīūrwo nī toro; nī ūndū ūcio agīathana areherwo ibuku rīrīa rīandikītwo maūndū ma matukū ma tene, maandiko marīa ma wathani wake, rīrehwo athomerwo. ² Hakīoneka handikītwo thiinī warīo atī Moridekai nīwe woimbūrīte Bigithana na Tereshu, anene eerī a mūthamaki arīa marangagīra kīhingo, o acio maacirīire kūrīraga Mūthamaki Ahasuerusu.

³ Mūthamaki akīūria atīrī, “Nī ūndū ūrīkū Moridekai aatīirwo naguo na nī ūnene ūrīkū aaheirwo nī ūndū wa ūndū ūcio?”

Ndungata ciake ikīmūcookeria atīrī, “Hatirī ūndū o na ūmwe eekirwo.”

⁴ Mūthamaki akīūria atīrī, “Nūū ūrī hau nja?” Hamani aakorirwo no hīndī aatoonya nja ya nyūmba ya mūthamaki nīguo aarie na mūthamaki ūhoro wa gūcuuria Moridekai mūtī-igūrū ūrīa aathondekithītie nī ūndū wake.

⁵ Ndungata ciake ikīmūcookeria atīrī, “Nī Hamani ūrūgamīte nja.”

Mūthamaki agīathana atīrī, “Mwīrei atoonye.”

⁶ Rīrīa Hamani aaingīrire, mūthamaki akīmūuria atīrī, “Nī ūndū ūrīkū ūngīkwo mūndū ūrīa mūthamaki angīenda gūtīithia?”

Hīndī īyo Hamani akīyūria na ngoro atīrī, “Nūū ūngī mūthamaki angīenda gūtīithia tiga nīi?” ⁷ Nī ūndū ūcio agīcookeria mūthamaki atīrī, “Mūndū ūrīa mūthamaki angīenda gūtīithia-rī, ⁸ nī wega wathane atī nguo īrīa ndaaya ya ūthamaki īrīa wee mūthamaki wanekīra īrehwo, ningī mbarathi īrīa yanakuua mūthamaki īrīa ūkīrītwo tanji ya ūthamaki mūtwe īrehwo. ⁹ Ningī wītīkīre nguo īyo ndaaya, na mbarathi īyo, cīhokerwo mūndū

ūmwe mūtīiku mūno wā anene a mūthamaki. Wītīkire ahumbe mūndū ūrīa mūthamaki angīenda gūtīiithia nguo īyo, na amūtongorie athiī akuuītwo nī mbarathi īyo kūu njīra-inī cia itūūra rīu inene, nake mūndū ūcio athiī akīanagīrīra arī mbere yake atīrī, “Ūū nīguo gwīkagwo mūndū ūrīa mūthamaki angīenda gūtīiithia.”

¹⁰ Mūthamaki agīatha Hamani, akīmwīra atīrī, “Thīi narua, woe nguo īyo na mbarathi īyo, na wīke Moridekai ūcio Mūyahudi o ūguo woiga, o ūcio ūikaraga hau kīhingo-inī kīa mūciī wa mūthamaki. Ndūgatigīrīre ūndū o na ūmwe wa maūndū macio mothe wagaathīrīria mekwo.”

¹¹ Nī ūndū ūcio Hamani akīoya nguo īyo na mbarathi īyo. Akīhumba Moridekai nguo, na akīmūtongoria ahaicīte mbarathi njīra-inī cia itūūra rīu inene, akīanagīrīra mbere yake atīrī, “Ūū nīguo gwīkagwo mūndū ūrīa mūthamaki angīenda gūtīiithia!”

¹² Thuutha ūcio-rī, Moridekai agīcooka kīhingo-inī kīa mūciī wa mūthamaki. No Hamani akīguthūka gwake mūciī aiyūrītwo nī kīeha, ¹³ akīrīra Zereshu mūtumia wake na arata ake othe maūndū marīa mothe maamūkorete,

Andū arīa maamūtaaraga, o na Zereshu mūtumia wake, makīmwīra atīrī, “Angīkorwo Moridekai ūcio wambīrīria gūgūtooria nī wa kīhumo kīa Ayahudi-rī, ndūngīmwīti-iria, na ti-itherū nīūgūthira!” ¹⁴ Ihinda o ro rīu maaragia nake, ndungata iria ciarī hakūre cia mūthamaki igīkinya, na igītwara Hamani na ihenya iruga-inī rīrīa Esiteri aa-marugithīirie.

Hamani Gūcuurio

¹ Nī ūndū ūcio mūthamaki na Hamani magīthīi kūrīanīra na Esiteri, mūtumia wa mūthamaki, ² rīrīa maanyuuaga ndibei mūthenya ūcio wa keerī, mūthamaki

akīūria Esiteri o rīngī atīrī, “Esiteri, mūtumia wa mūthamaki, ihooya rīaku nī rīrīkū? Nīukūhingīrio. Na nī kī ūrooria ūheo? O na wahooya nuthu ya kūrīa guothe thamakaga, nīukūheo.”

³ Nake Esiteri mūtumia wa mūthamaki akīmūcookeria atīrī, “Ingīkorwo nīnjītikīrikīte nīwe, wee mūthamaki, na mūthamaki angīona kwagīriire-rī, ndahooya ndekwo ndūūre muoyo, rīu nīrīo ihooya rīakwa. Ningī ndahooya atī andū akwa marekwo matūūre muoyo. ⁴ Nī ūndū nī na andū akwa nītwendetio tūniinwo, na tūragwo na tūhukio. Atīrīrī, korwo no kwendio twendetio tūgatuīke ngombo cia arūme, na cia andū-a-nja, nīi nīngīrakirire tondū thīīna ta ūcio ti mūiganu wa gūthīīnia mūthamaki.”

⁵ Mūthamaki Ahasuerusu akīūria Esiteri mūtumia wa mūthamaki atīrī, “Mūndū ūrīa ūngīgeria gwīka ūndū ta ūcio-rī, nūn hihi? Arī ha?”

⁶ Esiteri akiuga atīrī, “Mūtūthūūri na thū iitū nī Hamani ūyū mwaganu.”

Hamani akīnyiitwo nī kīmako kīnene arī hau mbere ya mūthamaki o na mūtumia wake. ⁷ Nake mūthamaki agīukīra arakarīte mūno, agītiga kūnyua ndibei yake, agīthīi nakūu mūgūnda-inī ūcio wa nyūmba ya ūthamaki. Nake Hamani amenya atī mūthamaki nīarīkītie gūtua ciira wake, agītigwo na thuutha ethaithanīrīre harī Esiteri mūtumia wa mūthamaki nīguo ndakooragwo.

⁸ Na rīrīa mūthamaki aacookaga nyūmba ya iruga kūuma mūgūnda-inī ūcio wa nyūmba ya ūthamaki, Hamani nake noguo aakorirwo akīīgūithia gītī-inī harīa Esiteri aaikairīte.

Nake mūthamaki akīgūthūka, akīūria atīrī, “Kaī angīnyiita mūtumia wa mūthamaki na hinya o na tūrī nake gūkū nyūmba?”

Mūthamaki akīrīkia kuuga ūguo, makīhumbrīra Hamani ūthiū.* ⁹ Nake Haribona, ndungata īmwe ya iria hakūre, arīa maatungatagīra mūthamaki, akiuga atīrī, “Mūtī wa gūcuuria andū wa buti mīrongo mūgwanja na ithano† kūraiha na igūrū ūrūgamītio nyūmba-inī ya Hamani. Araūthondekithītie nī ūndū wa Moridekai, ūrīa waririe ndeto cia gūteithia mūthamaki.”

Mūthamaki akiuga atīrī, “Mūcuurie i mūtī-inī ūcio!” ¹⁰ Nī ūndū ūcio magīcuuria Hamani mūtī-inī ūcio aathon-dekithītie nī ūndū wa Moridekai. Hīndī īyo mūthamaki agīthirwo nī marakara.

8

Itua rīa Mūthamaki Gūteithia Ayahudi

¹ Mūthenya o ro ūcio, Mūthamaki Ahasuerusu akīhe mūtumia wake Esiteri indo cia Hamani, ūcio thū ya Ayahudi.* Nake Moridekai agīuka mbere ya mūthamaki, nī ūndū Esiteri nīoigīte ūrīa maatarainie. ² Mūthamaki akīruta gīcūhī kīa mūhūūri wake kīrīa aatunyīte Hamani, na agīkīhe Moridekai. Nake Esiteri agītua Moridekai mūrūgamīrīri wa indo cia Hamani.

³ Esiteri agīthaitha mūthamaki o rīngī, akīgūithagia magūrū-inī make akīrīraga. Akīmūhooya aniine mūbango ūcio mūūru wa Hamani ūcio Mūagagi, ūrīa aaciirīire wa gūukīrīra Ayahudi. ⁴ Hīndī īyo mūthamaki agītam-būrukīria Esiteri rūthanju rwa thahabu rwa ūthamaki, nake Esiteri agīukīra akīrūgama mbere yake.

⁵ Akīra mūthamaki atīrī, “Mūthamaki angīona kwagīrīire, na ngorwo nīnjītikīrkīte nīwe na one ūndū

* 7:8 Kūhumbīrwo mūndū ūthiū kuonanagia atī mūndū ūcio aarī mūtuīre kūūragwo. † 7:9 nī ta mita igīrī na robo (2:25) * 8:1 Hīndī īyo, mūndū angīatuūrīrwo kūūragwo, indo ciake ciithe ciatuūkaga cia mūthamaki.

ūcio nīguo wagīrīire nī gwīkwo, na akorwo nī akenetio nī niī-rī, nīetīkīre kwandīkithia watho wa kūgarūra marūa marīa maatūmītwo nī Hamani mūrū wa Hamedatha, ūcio Mūagagi, ūrīa aaciirīire na akīandīkithia nīguo aniinithie Ayahudi mabūrūri-inī marīa mothe mūthamaki athamakaga. ⁶ Nī ūndū-rī, ingīhota atīa gūkirīrīria ngīonaga ngero ūrīa ūkūgerwo andū akwa? Ingīhota atīa gūkirīrīria kuona andū a nyūmba yakwa makīniinwo?"

⁷ Mūthamaki Ahasuerusu agīcookeria Esiteri mūtumia wa mūthamaki na Moridekai ūrīa Mūyahudi atīrī, "Nī ūndū Hamani nīaciirīire kūragithia Ayahudi, indo ciake nīndīciheete Esiteri, na nī mamūcuurītie mūtīigūrū. ⁸ Na rīrī, andīkithiai uuge ūngī na rīitwa rīa mūthamaki wa gūteithia Ayahudi ta ūrīa mūkuona kwagīrīire, na mūhūūre marūa macio mūhūūri na gīcūhī kīa mūthamaki, nī ūndū gūtīrī marūa mandīkītwo na rīitwa rīa mūthamaki na makahūūrwo mūhūūri wa gīcūhī gīake mangīgarūrwo."

⁹ O rīmwe aandīki-marūa a ūthamaki magītītwo, mūthenya wa mīrongo ūrī na ithatū, mweri-inī wa gatatū, mweri wa Sivani. Makīandīka watho wothe wa Moridekai kūrī Ayahudi na anene a mūthamaki, na abarūthi, na andū arīa maarī igweta a mabūrūri 127 matambūrūkīte kuuma būrūri wa Ahīndī nginya būrūri wa Kushi. Mawatho macio maandīkirwo na mwandīkīre wa o būrūri na rūthiomī rwa a andū, o na kūrī Ayahudi na mwandīkīre na rūthiomī rwoo. ¹⁰ Moridekai nīandīkīthirie marūa na rīitwa rīa Mūthamaki Ahasuerusu, makīhūūrwo mūhūūri wa gīcūhī kīa mūthamaki, na akīmatūma na andū arīa maathiiaga mahaicīte mbarathi, o arīa maahaicaga mbarathi iria ciarī ihenya, nacio ciaciarītwo nī mbarathi cia mūthamaki.

¹¹ Itua rīu rīa mūthamaki rīgītīkīria Ayahudi a matūūra mothe marīa manene kīhootho gīa kūngana megitīre; maniine, na moorage, na mahukie mbūtū o ciothe cia

rūruka o ruothe kana būrūri ūrīa ūngimatharīkīra, o hamwe na andū-a-nja na ciana ciao; na matahe indo cia thū ciao. ¹² Mūthenya ūrīa wamūrirwo wa Ayahudi gwīka ūguo mabūrūri-inī mothe ma Mūthamaki Ahasuerusu warī mūthenya wa ikūmi na ītatū mweri wa ikūmi na ūrī, naguo nī mweri wa Adari. ¹³ Kobi ya marūa macio ma itua rīu yarī ūheanwo ūrī watho wa kūrūmīrīrwo mabūrūri-inī mothe, na itua rīu ūmenyithio andū a ndūrīrī ciathe, nīguo Ayahudi mehaarīrie mūthenya ūcio merīhīrie harī thū ciao.

¹⁴ Atwari acio a marūa, mahaicīte mbarathi cia mūthamaki, magīthīi na ihenya nīkūhīkwo nī watho wa mūthamaki. Narīo itua rīu nīrīaheanirwo kūu nyūmbainī ya mūthamaki kūu Shushani.

¹⁵ Moridekai oimire mbere ya mūthamaki ekīrīte nguo cia ūthamaki cia rangi wa bururu na rangi mwerū, na arī na tanji nene ya thahabu mūtwe, na akehumba nguo ndaaya ya rangi wa ndathi ya gatani ūrīa njega. Nao andū a itūura rīa Shushani magīkūngūira itua rīu marī na gīkeno.

¹⁶ Kūrī Ayahudi rīu rīarī ihinda rīa gūkena, na kūigua wega na gūcanjamūka o na gūtīka. ¹⁷ Thīinī wa būrūri o wothe o na thīinī wa itūura inene o rīothe, kūrīa guothe itua rīu rīa mūthamaki rīatwarirwo, Ayahudi nīmagīire na gīkeno na magīcanjamūka, makīruga maruga magīkūngūira. Na andū aingī a ndūrīrī ingī makīgarūra magīitua Ayahudi tondū nīmanyiitītwo nī guoya wa gwītigīra Ayahudi.

Ūhootani wa Ayahudi

¹ Kūrī mūthenya wa ikūmi na ītatū mweri wa ikūmi na ūrī, nīguo mweri wa Adari, nīrīo itua rīrīa rīathanītwo nī mūthamaki, rīarī rīhingio. Mūthenya ūcio, thū

cia Ayahudi nīcierīgīrīire kūmahoota, no rīrī, gūkīgarūrkana, nao Ayahudi makīgīa na hinya gūkīra arīa maamathūire. ² Ayahudi nīmecookanīrīrie matūura-inī mao manene mabūrūri-inī mothe ma Mūthamaki Ahasuerusu, nīgeetha matharīkīre acio mendaga kūmaniina. Gūtirī mūndū ūngīahotire kūmeetiiria, nī ūndū ndūrīrī icio ingī ciothe nīciametigīrire. ³ Nao andū othe arīa maarī igweta a mabūrūri macio, na anene a mūthamaki, na abarūthi, na arīa mateithagīrīria mūthamaki gwathana magīteithia Ayahudi, nī ūndū nīmanyiitīwo nī guoya wa gwītigīra Moridekai. ⁴ Moridekai aarī mūndū woīkaine wega kūu nyūmba-inī ya ūthamaki; nayo ngumo yake īkīhunja mabūrūri-inī macio mothe, nake agīkīrīrīria kūgīa na hinya.

⁵ Ayahudi makīhūra thū ciao ciothe na hiū cia njora, magīciūraga magīciniina, na magīka thū ciao, o icio cia-mathūire, o ūrīa wothe mangīendire gūcīka. ⁶ Nyūmba-inī ya mūthamaki kūu Shushani, Ayahudi nīmooragire na makīniina andū magana matano. ⁷ Ningī nīmooragire Parishandatha, na Dalifoni, na Asipatha, ⁸ na Poratha, na Adalia, na Aridatha, ⁹ na Parimashata, na Arisai, na Aridai, na Vaizatha, ¹⁰ na nīo ariū ikūmi a Hamani mūrū wa Hamedatha, ūrīa warī thū ya Ayahudi. No matiigana gūtaha indo ciao.

¹¹ Mūigana wa andū arīa mooragīrwo nyūmba-inī ya mūthamaki kūu Shushani nīwakinyīrio mūthamaki mūthenya o ro ūcio. ¹² Nake mūthamaki akīira Esiteri mūtumia wa mūthamaki atīrī, “Ayahudi nīmoragīte na makaniina andū magana matano o na ariū ikūmi a Hamani thīnī wa nyūmba ya ūthamaki kūu gūikaro kīrīa kīrigīre gīa Shushani. Hihi mekīte atīa mabūrūri-inī marīa mangī ma mūthamaki? Atīrīrī, ihooya rīaku nī rīrīkū? Nīukūhingīrio. Na nī ūndū ūrīkū ūrooria ūheo?

O naguo ūndū ūcio nīkūheo.”

¹³ Esiteri agīcookia atīrī, “Mūthamaki angīona kwagīriire-rī, ītikīria Ayahudi arīa marī Shushani makaahingia itua rīrī o na rūciū, na ūreke ciimba cia ariū ikūmi a Hamani igaacuorio mītī-igūrū.”

¹⁴ Nī ūndū ūcio mūthamaki agīathana gwíkwo ūguo. Itua rīkīhītūkio kūu Shushani, nao magīcuuria ciimba cia ariū acio ikūmi a Hamani mītī-igūrū. ¹⁵ Ayahudi arīa maarī kūu Shushani magīcookanīrīra hamwe mūthenya wa ikūmi na īna wa mweri wa Adari, nao makūrūga andū magana matatū kūu Shushani. No matiigana gūtaha indo ciao.

¹⁶ O mahinda macio-rī, Ayahudi arīa angī maatigaire mabūrūri-inī marīa mūthamaki ūcio aathamakaga o nao makīungana hamwe nīguo meegitīre, na meeyūkīrīrie harī thū ciao. Makūrūga andū ngiri mīrongo mūgwanja na ithano cia thū ciao, no matiigana gūtaha indo ciao.

¹⁷ Ūndū ūcio wekīkire kūrī mūthenya wa ikūmi na ītatū mweri-inī wa Adari, na kūrī mūthenya wa ikūmi na īna makīhurūka, na makītua mūthenya wa ndīa na wa gīkēno.

Gūkūngūra giāthī kīa Purimu

¹⁸ Na rīrī, Ayahudi arīa maarī Shushani, nīmonganīte mūthenya wa ikūmi na ītatū na wa ikūmi na īna, naguo mūthenya wa ikūmi na ītano makīhurūka na makītua mūthenya wa ndīa na wa gīkēno.

¹⁹ Ūndū ūcio nīguo ūtūmaga Ayahudi arīa maatūrūga tūtūura-inī marūmie mūthenya wa ikūmi na īna wa mweri wa Adari, ūrī mūthenya wa gīkēno na wa ndīa, na mūthenya wa kūheana iheo harī mūndū na ūrīa ūngī.

²⁰ Moridekai nīandīkire maūndū macio, na agītūmīra Ayahudi othe marūa kūndū guothe mabūrūri-inī ma

Mūthamaki Ahasuerusu, marĩa maarĩ gûkuhĩ na marĩa maarĩ kûraya, ²¹ nîguo makûngûyagîre mûthenya wa ikûmi na ïna, na wa ikûmi na ïtano wa mweri wa Adari o mwaka, ²² arĩ rîo ihinda rîria Ayahudi meeyûkîrîirie kûrî thû ciao, o na arĩ guo mweri ûrîa kieha kiao gîatuïkire gîkeno, namo macakaya mao magitûka mûthenya wa gûkûngûiya. Aamandîkîire marûmagie mîthenya ïyo ïrî mîthenya ya ndîa na ya gîkeno, na ya kûheana iheo cia irio harî mûndû na ûrîa ûngî, na ya kûhe athînî iheo.

²³ Nî ûndû ûcio Ayahudi magîtîkîra gûthiî na mbere na gûkûngûira ûguo maambîrîirie, magekaga ûrîa Moridekai aamandîkîire. ²⁴ Nîgûkorwo Hamani mûrû wa Hamedatha, ûrîa Mûagagi, o we thû ya Ayahudi othe, nîathugundîte gûukîrîra Ayahudi amaniine, na agîcuuka puri (ûguo nî kuuga agîcuuka mîtî) nîguo monûhwo na maniinwo. ²⁵ No rîria ûndû ûcio wa hitho wamenyekire nî mûthamaki, akîruta watho mwandîke wa kuuga atî ûûru ûcio Hamani aathugundiire Ayahudi ûmûcookerere we mwene, o na atî we na ariû ake macuурio mîtîigûrû. ²⁶ (Nî ûndû ûcio mîthenya ïyo ïgîtwo Purimu kuumana na rîitwa rîu Puri.) Nî ûndû wa maûndû mothe marĩa maandîkitwo marûa-inî macio, na nî ûndû wa ûrîa meyoneire na nî ûndû wa maûndû marĩa maamakorire, ²⁷ Ayahudi magîtua kûgîe mûtugo wa kûrûmîrîrwo, nîguo o ene, na njiaro ciao, na arĩa othe mangîtûûrania nao, marûmagie mîthenya ïyo yeerî o mwaka mategûtîrîria, na njîra ïrîa kwandîkitwo, na mahinda marĩa maatuîtwo. ²⁸ Mîthenya ïyo ïtuîke ya kûririkanagwo na ïmenyagîrîrwo nî njiarwa ciothe na nyûmba ciothe, na mabûrûri-inî mothe na matûûra-inî manene mothe. Na mîthenya ïyo ya Purimu ndîkanaage gûkûngûîrwo nî Ayahudi, o na kana kîririkano kîayo kîjago njiaro-inî ciao.

²⁹ Nî ûndû ûcio Esiteri, mûtumia wa mûthamaki,

mwarī wa Abihaili, marī na Moridekai ūrīa Mūyahudi, makīandīka marī na ūhoti wothe ūrīa maarī naguo, nīguo mekīre marūa macio ma keerī meegī Purimu hinya. ³⁰ Nake Moridekai agītūmīra Ayahudi othe aria maarī mabūrūri-inī 127 ma ūthamaki wa Ahasuerusu marūa, marī ciugo cia kūmeciiria wega na kūmoomīrīria, ³¹ nīgeetha marūmagie mīthenya īyo ya Purimu mahinda marīa matuītwo, o ta ūrīa Moridekai ūrīa Mūyahudi marī na Esiteri, mūtumia wa mūthamaki maamatūrīire, na o ta ūrīa meetuīrīire o ene, hamwe na njiaro ciao, ūhoro wīgiī mahinda mao ma kwīhinga kūrīa irio na gūcakaya. ³² Itua rīu rīa kūrūmīrīwo rīa Esiteri nīrīekīrire mawatho macio maakonī Purimu hinya, naguo watho ūcio ūkīandīkwo mabuku-inī ma kīririkano.

10

Ūnene wa Moridekai

¹ Na rīrī, Mūthamaki Ahasuerusu nīeetagia igooti mabūrūri marīa mothe aathanaga, o nginya icigīrīra ciakuo cia kūraya. ² Ha ūhoro wa cīko ciake cia hinya na ūhoti, hamwe na ūhoro wothe wa ūnene wa Moridekai, nginya harīa mūthamaki aamūnenehetie-rī, gitīti mwandike mabuku-inī ma maündū ma athamaki a Media na Perisia? ³ Moridekai ūrīa Mūyahudi aari wa keerī wathani-inī kuuma he Mūthamaki Ahasuerusu, na nīeetīkīritwo nī Ayahudi ta mūnene wao, na agatīka mūno kūrī Ayahudi ao aingī, tondū aacaragīria andū ake maündū mega, na akaarīrīria kūgaacīra kwa Ayahudi othe.

Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre (Bible) of Kenya
 copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution – You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63